

Civil ulydighed

Her vil du kun blive konfronteret med få hovedelementer, de kan blive en strømpil for, hvad man har gjort, og hvad man kan gøre mod overgreb, mod diskrimination og uret for med ikke-vold at skabe en bedre verden. I litteraturlisten kan du finde bøger, der mere udførligt omtaler ikke kun baggrunden for, men også de forskellige aktionsformer og dermed må kunne anviser en vej også for dig.

Opfat dette som et forsøg på at trække en rød tråd fra det, der engang var en spæd begyndelse op til vor tilværelse i år 2009.

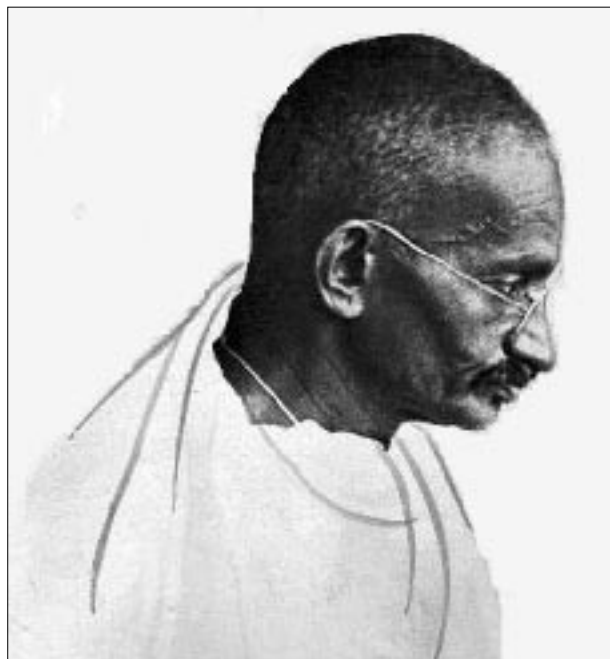
Den amerikanske forfatter Thoreau nægtede i 1849 at betale skat som protest mod USA's erobrerkrig i Mexico. I en mindre bog gør han rede for civil ulydighed.

Han hævdede: «Respekten for retten, står over respekten for loven; den enkeltes samvittighed står over statens love, og man har både ret og pligt til at bryde uretfærdige love.»

Thoreaus tanker vakte ikke megen opmærksomhed på hans egen tid, ikke før Gandhi og Martin Luther King i det 20. århundrede blev påvirket af dem og gav dem en central plads i deres ikke-volds aktioner.

I USA har de for eksempel haft afgørende indflydelse i kampen for de sortes rettigheder, ved nægtelse af militærtjeneste under Vietnamkrigen og i demonstrationer mod oprustning.

Thoreau siger faktisk, at hver især kan gøre, som han vil; hvis han vil følge sin samvittighed.

Gandhi, Mohandas Karamchand Mahatma

Gandhi, Mohandas Karamchand Mahatma

Hvis du på nogen måde kan få filmen om Gandhi at se, bør du gøre det. Den er et mesterværk og den giver bedre end noget andet en forståelse af indisk kultur, tankegang og af Gandhis liv.

Gandhi har mere end nogen anden dannet skole for civil ulydighed og ikke-vold, han er vel det bedste eksempel på, at det nytter.

Han rejste det indiske folk ud af ingenting, folket sejrede mod en overmagt. Da Gandhis ikke-voldelige aktionsformer har dannet mønstre for aktioner i den ganske verden, beskrives hans metoder og termer for ikke-voldelige aktioner. De bruges stadig som grundlaget for ikke-voldelige aktioner i vore dage.

Gandhis barndom – ungdom og uddannelse

Mohandha blev født og voksede op i byen Porbandar på Indiens vestkyst. Hans farfar og far havde begge været statsministre i fyrstestaten, men måtte begge opgive deres embede, fordi de var for hæderlige og ikke ville gå på akkord med fyrstens skurkestreger.

Da Mohandha tilhørte den indiske overklasse fik han en god skolegang. Grunden til hans tidlige giftermål var den simple, at hans ældre bror og en fætter skulle giftes, og da der kun var råd til en bryllupsfest, blev det af forældrene aftalte ægteskab indgået.

Han bliver optaget på universitet, men må opgive da han ikke kunne følge undervisningen. Hans engelske færdigheder var for dårlige, og ægteskabet krævede sit.

Hvis han skulle følge i de fædrene fodspor var en uddannelse i England nødvendig. Moderen, som var dybt religiøs, tvang Mohandha til at love, at han ville afholde sig fra spiritus, kød og kvinder.

Dette løfte var imidlertid ikke nok for familiens hinduer, som mente, at rejsen stred mod hinduernes love, hvorfor de udstødte ham af deres kaste. Hustruen og et lille barn blev tilbage i Indien.

Efter tre år vendte han tilbage til Indien og nedsatte sig som sagfører. Men også dette måtte han opgive, da han blev svimmel under en retssag.

Derefter forsøgte han sig som lærer, men da indtægten var for ringe, oprettede han en forretning, hvor han formulerede ansøgninger og bønskrifter for folk.

En engelsk embedsmand så sig gal på Gandhi, hvorfor det gik ned ad bakke med forretningen. I nødens stund kom et tilbud fra en rig indisk købmand i Sydafrika. Denne var indblandet i en større retssag mod en anden indisk købmand og havde brug for én, der kunne både engelsk og indisk, og som havde forstand på regnskaber. Tilbuddet gjaldt kun for et år, og lønnen var mere end overskuelig. Gandhi rejste lidet anende, at Sydafrika ville blive hans arbejdsplads de næste tyve år.

Vigtige årstal og begivenheder i Mahatma Gandhis liv

1869 Gandhi fødes i det nordvestlige Indien

1883 Gandhi bliver som 14 - årig gift med den 13 - årige Kasturbai kaldet Ba.

1887 -1891 Studerer jura i England

1893 Ankommer som ung sagfører til Sydafrika

1898 -1902; opfordrer han inderne i Sydafrika til at demonstrere mod uretfærdigheder, som de udsættes for af englænderne. Opretter sammen med andre indere en ambulance for sårede på britisk side under Boerkrigen.

1906-1907; Ikkevolds demonstrationer mod de urimelige paslove Gandhi opfordrer inderne til at brænde deres pas.

1908-1909; Fængslet

1913; Demonstrerer med 2000 indiske minearbejdere ved grænsen til Transvaal

1915; rejser tilbage til Indien

1917; Ikkevoldelig aktion sammen med fattige indiske landarbejdere i protest mod urimelige løn og arbejdsforhold

1918; Rejser rundt i Indien og fortæller om sin ikkevolds politik

1919; Massakren i Amritsar. Britisk general giver sine tropper ordre til at skyde mod ubevæbnede indere. Mange hundrede dræbte og sårede, heraf mange kvinder og børn.

1920; Opfordrer til boykot af engelske varer. Opfordrer inderne til at gå i hjemmævvet tøj. Masseafbrænding af britisk tøj.

1922-1924; Faster pga. voldshandlinger. Fængslet. Løslades og faster i tre uger for at bringe hinduer og muslimer til enighed.

1929; Kæmpeafbrænding af britisk tøj i Calcutta. Gandhi må igen i fængsel.

1930; Gandhi leder den 400 km. lange saltmarch til en kystby for at protestere mod det britiske monopol på handel med salt. Bryder loven ved at samle salt fra havet og arresteres sammen med mere end 100.000 indere.

1932; Faster for bedre forhold for de kasteløse

1942; Arresteres sammen med sin kone, fordi de opfordrer englænderne til at opgive herredømmet over Indien. (Japanerne har på dette tidspunkt erobret store dele af Asien og står trueende nær Indiens grænser.

England kæmper for sin overlevelse)

1944; Efter 60 års ægteskab dør Gandhis kone, medens han er i fængsel. Løslades for sidste gang efter at have tilbragt 2.338 dage i fængsel

1947; Indien bliver en selvstændig stat. Gandhi forsøger forgæves at bilægge stridighederne mellem hinduer og muslimer.

1948 Faster for at opnå enighed mellem hinduer og muslimer, men dræbes d. 30. januar under et bønsemøde af fanatisk hindu.

Første ophold i Sydafrika

Da Gandhi kom til Sydafrika i 1893 levede afrikanerne (negrene) i reservater eller arbejdede på de hvides gårde. Det var kun sjældent at afrikanere kom til byerne.

Omkring 1860 var der stærkt behov for arbejdskraft i sukkerplanta-gerne, og da afrikanerne ikke frivilligt ville udføre det anstrengende, ubehagelige arbejde, fremskaffede man indiske kontrakt-arbejdere. Disse fik fri rejse til og fra Indien, men bandt sig til at arbejde i en periode på fem år.

Når tiden var gået, kunne de vælge mellem at blive eller rejse tilbage til Indien. De fleste blev, og da der stadig kom flere indere til, opfattede de hvide denne indvandring som en trussel. Indiske købmænd kom også, og i kraft af deres dygtighed og nøjsomhed blev de hvide købmænd udkonkurreret.

Der er forskel på folk

Gandhi havde løst billet på første klasse til toget til byen Pretoria, hvor han skulle deltage i en retssag. Da han billetteres, henviser konduktøren ham til bagagevognen.

Det nægtede Gandhi, og på næste station bliver han sat af toget ved politiets hjælp. Natten måtte han tilbringe i en iskold ventesal. Næste dag skulle han videre med en diligence.

På trods af, at han havde løst billet, således at han kunne sidde inde i vognen, blev han beordret til at tage plads ved siden af kusken. Men denne ville ikke sidde sammen med en farvet og beder derfor Gandhi tage plads på trinbrættet. Gandhi nægter at følge ordren, og kun de andre rejsendes mellemkomst redder Gandhi fra at lide overlast fra den ophidsede kusk.

Hotelværelse var bestilt på forhånd, men Gandhi får om aftenen besked på, at man ikke ønskede at have indere som gæster. Gandhi var rystet over sine oplevelser, men blev nærmest forfærdet, da han fortalte om dem til sine landsmænd, og de blot lo ad ham, idet de betroede ham, at sådan blev alle indere behandlet.

Hvis man ville blive i landet, måtte man finde sig i overgrebene. Provinsregeringen i Natal vil med lov fratage indere deres stemmeret. Tyve indiske købmænd opfordrer Gandhi til at fortsætte sit politiske arbejde og tilbyder ham en fast indtægt. Kort tid senere oprettes Natal's indiske Kongresparti.

Boerkrigen

Gandhi får 1100 indere til at melde sig til den engelske hær Sydafrika havde bestået af to dele. Den ene Kap-provinsen og Natal stod under engelsk styre, den anden var Oranje-fristaten og Transvaal, som regeredes af boerne som havde nederlandsk (hollandsk) afstamning.

Efter rige guldfund i Transvaal ønskede englænderne at få kontrol over området og startede en erobrerkrig under påskud af, at engelske borgere behandledes dårligt.

Flertallet af indere ville forholde sig neutrale i denne strid mellem hvide, men Gandhi havde en modsat opfattelse. Han hævdede, at det var indernes pligt at støtte den engelske regering og fik overtalt 1.100 indere til at melde sig til hæren.

Da englænderne ikke havde den store tillid til indernes loyalitet, ville de ikke bruge dem som soldater, hvorfor Gandhi organiserede en ambulancetjeneste.

Englænderne beundrede og priste indernes effektivitet og mod på slagmarken. Denne indsats forbedrede forholdet mellem englænderne og inderne betydeligt, hvorfor Gandhi vendte tilbage til Indien.

Omkostningerne ved boerkrigen havde oversteget englændernes forestilling, hvorfor de ønskede at trække sig ud af Sydafrika og overlade området til de hvide, engelske kolonister.

Dette var inderne imod, da den engelske regering i flere tilfælde havde fungeret som en slags nødbremse ved at nægte at godkende kolonisternes lovforslag.

Under Boerkrigen oprettede Baden Powell spejderkorps, som udførte militære opgaver.

Korpsene blev senere til de kendte gule spejdere, som var karakteristiske ved deres militære fremtoning.

Gandhis metode?

Han protesterer skriftligt.

Myndighedernes metode?

Man ignorerer protesten.

Syltekrukkemetoden.

Andet ophold i Sydafrika

Den engelske koloniminister Chamberlain vil besøge Sydafrika, hvorfor Gandhi bliver kaldt tilbage til landet. Den hvide provinsregering i Natal fremsatte i 1906 et lovforslag gående ud på at alle indere på otte år og derover skulle have en registreringsattest.

Disse attester skulle forsynes med fingeraftryk. De blev af inderne benævnt hundehalsbånd. Ophidselsen var stor og derfor rejser Gandhi til London og får den engelske regering til at nedlægge veto mod lovforslaget.

Men det var kun en stakket frist, da de hvide kolonister kun et år efter får selvstyre og hurtigt vedtog loven om tvungen registrering.

Gandhi i Sydafrika

Underskriftsindsamlinger – protestskrivelser

Den sydafrikanske regering fremsætter et lovforslag, som er rent racistisk, da man vil fratage inderne deres stemmeret.

Gandhi skriver til Natals Parlament og opfordrer regeringen til at opgive lovforslaget. Loven blev vedtaget på trods af, at Gandhi fik samlet mere end 10.000 underskrifter.

Men her afviger Gandhi igen fra, hvad man almindeligvis gør, han havde som princip, at ingen fik lov til at skrive under uden først at have redegjort for lovens indhold.

Er det almindeligt at blive eksamineret ved underskriftsindsamlinger?

1907 - Registreringsloven

Indere skulle registreres og have et pas, men ved kontorerne stod frivillige, som forklarede folk, hvorfor de burde boykotte loven.

Resultatet var en overvældende sejr; af 13.000 indere lod kun 500 sig registrere. General Smuts forhandler derefter med Gandhi og lover denne, at loven vil blive omstødt i tilfælde af, at inderne lader sig frivilligt registrere. Gandhi møder frem, men bliver slået ned af indere, som har en anden mening. Med nød og næppe redder nogle hvide Gandhi fra at blive dræbt. Tusindvis af indere fulgte Gandhis eksempel og lod sig registrere. Imidlertid brød regeringen sit løfte, og inderne stiller generalen overfor et ultimatum.

Gandhis metode?

Han forhandler sig til en aftale. Da den brydes, iværksætter han Civil Lydighedsnægtelse ved at brænde certifikater og demonstrerer.

Myndighedernes metode?

Man bryder en aftale, tæver løs og fængsler demonstranter.

En af Gandhis grundtanker var, at konflikter mellem mennesker kun kan løses uden brug af vold.

Gandhis parole: Lad os fylde fængslerne

Loven skulle være ophævet inden den 16. august, ellers ville man afbrænde registreringsbeviserne. Da et telegram nåede frem, at man fastholdt loven afbrændte inderne mere end 2.000 certifikater.

Fængslerne blev herefter fyldt til bristepunktet. På et tidspunkt var Gandhi fængslet med mere end 2.500 af sine landsmænd.

Ved en demonstration bestod ideen om passiv modstand sin første prøve. Politiet havde pryglet løs, uden at demonstranterne slog igen, og Gandhi udtalte bagefter:

«Jeg priser den offervilje folk viser ved, at de hellere vil dø end bære disse lovhjemlede overgreb. Også jeg er rede til at dø for denne sag. Men der er ingen sag i verden, for hvilken jeg er rede til at dræbe. De kan prygle os. De kan dræbe os. Så har de vore afsjælede legemer.

Men de vil ikke have opnået vor underkastelse og vort samarbejde».

Uden mad og drikke duer helten ikke

De mange fængslede skabte et nyt problem.

Hvordan skulle de fattige familier klare sig nu, da familiefaderen sad fængslet? En tysk arkitekt købte en større landejendom, som døbtas Tolstojs gård efter den store russiske digter. Her var alle lige, ingen fik penge for deres arbejde. Maden leveredes fra vegetarisk fælleskøkken og der blev oprettet en skole, som udviklede undervisningsprincipper bl.a. i civil – ulydighed.

I det store og hele var flertallet trætte og mismodige af den lange kamp. Resultaterne var til at overse, og det kostede jo også penge. Men den sydafrikanske regering foretog to handlinger som vakte kampånden til live igen.

To grupper blev særlig hårdt ramt af en skat på tre £, en formue den gang. Det var kontraktarbejderne og kvinderne. For kontraktarbejderne betød skatten, at såfremt de ikke betalte denne, ville de blive udvist eller tvunget til at fortsætte som kontraktarbejdere på arbejdsgiverens betingelser.

For kvinderne fik det den betydning, at de gifte, indiske kvinder, som ikke var kristne, ikke længere var lovformelig gift, hvilket medførte, at deres børn blev betragtet som «uægte.» 11 kvinder drager fra Tolstojs gård til kulminerne i Newcastle og opfordrer arbejderne til at gå i strejke. Minearbejderne går i strejke, men regeringen og arbejdsgiverne slår igen. Vand og elektricitet blev afbrudt og flere tusinde af de strejkende arbejdere tvinges bort fra deres boliger, hvilket gør vreden og forbitrelsen endnu større.

Kvinderne arresteres og idømmes tre måneders fængsel.

Nøden bredte sig og Gandhi opfordrer derfor til en protestmarch. Han forudså, at mange ville blive arresteret. Dermed var maden til dem sikret. Mere end 2.000 begav sig ud på en march på 50 km.

Herunder arresteres Gandhi ikke mindre end tre gange, men bliver løsladt hver gang mod kaution.

I et telegram til general Smuts tilbyder Gandhi, at arbejdet vil blive genoptaget, såfremt loven afskaffes. Eneste reaktion var, at de strejkende blev deporteret tilbage til minerne, hvor man uden større held forsøgte med pisk og stokkeslag at få dem i arbejde.

Reaktionerne udeblev ikke. Den indiske vicekonge kritiserede stærkt de «uciviliserede metoder» og samtidig gik 50.000 indiske arbejdere i sympatistrejke i andre områder i Syd – Afrika.

Gandhi meddeler: ny march vil finde sted i januar 1914.

Men da en strejke blandt hvide jernbanearbejdere var brudt ud, aflyste Gandhi marchen med den noget sære begrundelse, at han ikke ville benytte sig af regeringens vanskelige situation ved at udnytte en modstanders tilfældige vanskeligheder.

Mod al logik og alles forventninger lagde beslutningen så stort pres på regeringen, at den indvilligede i at forhandle med Gandhi.

Mange advarede ham mod at stole på de hvide, men Gandhi sagde:

«At tilgive er den modiges smykke»

Forhandlingerne blev en sejr, skatten blev afskaffet indiske ægteskaber blev erklæret for legale og endelig fik inderne lettere ved at bosætte sig i de forskellige provinser.

1914: Tilbage i Indien

Gandhis metode? En ny og hidtil ukendt, utraditionel måde at aktionere på. På forhånd meddeler han, tilstår og oplyser om tid og sted for den lovovertrædelse, som han agter at begå.

Hovedmålet for Gandhis kamp var et frit og selvstændigt Indien, men da han ikke var blind for, at de elendige sociale forhold virkede undertrykkende, havde mange aktioner også et socialt sigte, som gav inderne mod, og vilje til at gøre en indsats.

De fik en tro på fremtiden i en ellers håbløs tilværelse og vandt deres selvrespekt, de var noget.

En ashram – Tolstojs gård om igen – et kollektiv

Alle skulle være lige. Her stødte Gandhi på et problem, som ikke var forekommet i Sydafrika, nemlig det indiske kastesystem.

Kastesystemet var en form for socialforsikring. Man blev født ind i en kaste og tilhørte den til sin død. Man var født til at have en bestemt plads i samfundet og til at løse bestemte opgaver.

Kasten kunne være smede, kontorister osv. Selv lommetyve havde deres kaste. Men uden for stod de kasteløse, bundfaldet – de urørlige, som det var syndigt at omgås. Da en kasteløs familie bliver optaget i kollektivet, vækker det forargelse og flere rigmænd, der havde støttet oprettelsen trak deres penge ud af foretagendet.

Kasturbai, Gandhis hustru tilstår, at hun ikke kan bekæmpe følelsen af, at hun gør noget forkert, når hun lever sammen med de urørlige. Hun fik valget mellem at blive og lære at omgås de kasteløse eller forlade samfundet. Hun blev.

Aktionerne løftede kvinderne ud af deres isolation, gjorde dem bevidste om, at solidaritet og sammenhold kunne flytte bjerge.

Fæstebønder bedrages

Bønder repræsenterende 8.000 fæstebønder fra det nordlige Indien opsøger Gandhi og beder ham hjælpe dem. Ustandselig blev deres afgifter til grådige europæere forhøjet. Eksempelvis blev de tvunget til at betale for vandingskanaler, der ikke eksisterede.

Da ejerne uden større besvær kunne få de lokale myndigheder (læs politi og militær) til at støtte sig turde ingen protestere.

Ren terror.

Gandhi undersøgte sagen ved at rejse fra landsby til landsby og forelagde sin undersøgelse for de engelske myndigheder. En kommission blev nedsat og denne erklærede afgifterne for ulovlige, hvorfor de skulle ophøre og ejerne skulle betale 25 % tilbage til fæsterne af de ulovligt indkrævede afgifter.

På længere sigt betød afgørelsen, at ejernes profit blev nedsat i en sådan grad, at de efter få år havde forladt distriktet.

Er der forskel på behandlingen af demonstranter i et uland, og den behandling demonstranter udsættes for i den «civiliserede» verden?

Illustration af Herluf Bidstrup i forbindelse med protestdemonstration foran USAs ambassade i København. Betjenten går åbenbart ind for kønnenes ligestilling.

Økonomisk boykot

Her fokuserer vi på

Boykot af **klædestoffer** – Boykot mod salg af **alkohol og opium** Gandhi opfordrede med sit eget eksempel inderne til selv at spinde deres garn og væve deres eget tøj, samtidigt afbrændte man store lagre med tøj, importeret hovedsagelig fra England.

Gandhi kæmpede for kvindernes frigørelse

Det var især kvinder, der holdt vagt ved forretningerne.

De forsøgte først venligt at overtale «køberne» til at gå igen, lykkedes det ikke, lagde de sig på dørtærskelen og spærrede således, at de tvang kunden til at træde på sig for at komme ind.

Mange kvinder levede på et sultestadie med deres børn, medens mændene i deres håbløshed fandt en «fattig» trøst i rusmidlerne.

Disse aktioner løftede kvinderne ud af deres isolation, gjorde dem bevidste om, at solidaritet og sammenhold kunne flytte bjerge, de blev bannerførere i andre aktioner for kvindens frigørelse, selv i det fattige og mest tilbagestående Nordindien, hvor enkebrændinger var almindelige, blev forhængene og slørene flænget itu.

Myndighedernes brutalitet forfærdede den ganske verden og bevirkede, at protester strømmede ind.

Det er mig stadig en gåde, hvorfor demonstranterne fik det mod, der fik dem til at gå frem igen og igen for at blive slået til jorden af volds mænd bevæbnet med jernbeslåede køller.

Første Verdenskrig – Massakren i Amritsar

Gandhis loyalitet overfor England ændredes efter Første Verdenskrigs afslutning.

Umiddelbart forekommer den gode Gandhi mig at være noget inkonsekvent i og med, at han opfordrer til ikke-vold, men samtidig opfordrer sine landsmænd til at gå i den engelske hærs tjeneste.

I første omgang fik han organiseret et indisk ambulancekorps i lighed med det, han havde organiseret under Boerkrigen i Sydafrika.

I 1918 opfordrede han indiske frivillige til at melde sig til engelsk krigstjeneste. Han hævdede, at som borgere under en engelsk regering var det en pligt at kæmpe for imperialisterne. Han var naiv nok til at tro, at en sådan loyalitet ville blive belønnet, men han blev skuffet.

Krigens særlove blev opretholdt, hvilket betød, at myndighederne kunne arrestere og fængsle uden om retsvæsenet, derudover fortsatte censuren, hvilket betød, at to af Gandhis bøger var forbudt.

Gandhi var rystet over dette bedrag og opfordrede inderne til at nedlægge alt arbejde den 6. april 1919 og i stedet faste og bede i protest mod loven.

Trods opfordringen om at protestere fredeligt uden vold kom det til uroligheder.

I Amritsar i Punjab havde den engelske kommandant arresteret to ledere. Under en voldsom demonstration kom flere europæere til skade og kommandanten besluttede at give inderne en lærestreg med militært anstrøg.

Tre dage senere samledes tusinder i en park. Med militær strategi som baggrund spærrede han den eneste vej til og fra parken og lod sine soldater skyde ind i en våbenløs folkemængde.

Englænderne hævdede, at 400 blev dræbt medens inderne opgav tallet af myrdede til 1.200.

Sårede og lemlæstede foreligger, der intet om.

Kampagne: Frihed i løbet af et år

En stor kampagne blev startet, et af dens mange formål var at få hinduer og muslimer til at gå sammen om fælles mål. Stridigheder mellem de to religioners udøvere havde igennem årene splittet og dermed svækket kampen for frigørelse. Strategien blev lagt om. Boykot af engelske institutioner og skikke kom i forgrunden. Inderne skulle oprette egne skoler, hvor der blev undervist i elevernes modersmål. Kan det betegnes som en form for nationalisme?

Stridigheder skulle ikke længere afgøres ved domstole, men erstattes ved mægling eller voldgift. Det af englænderne oprettede parlament var kun lokkemad for den uddannede indiske elite og overklasse.

Inderne skulle afholde sig fra spiritus og narko og skulle betragte de kasteløse som ligestillede. Gandhi lagde stor vægt på, at vold blev undgået. Massakren i Amritsar havde skræmt alle, men ved flere lejligheder optrådte engelske politifolk så provokerende, at ellers stilfærdige og rolige demonstrationer fik et voldeligt forløb.

I den lille landsby Chauri Chaura passerede en fredelig demonstration politistationen og blev mødt med hånlige provokerende tilråb. Da inderne svarede igen, begyndte politifolkene at skyde demonstranterne ned for fode. Da ammunitionen slap op, flygtede de ind på politistationen. Men mængden var nu hidset op i en sådan grad, at de satte ild til bygningen, og da betjentene forsøgte at flygte blev de bogstaveligt talt revet i småstykker.

Englænderne betragtede Gandhi som hovedmanden bag uroen og arresterede ham. Han blev idømt 6 års fængsel, man ville have fred. To år senere blev Gandhi opereret for en akut blindtarmsbetændelse og svævede i flere døgn mellem liv og død. Sygdommen vakte uro over hele Indien og man krævede hans løsladelse.

Han blev løsladt, men måtte konstatere, at det Indien, som han havde forladt, havde ændret sig katastrofalt. Splittelsen fandt sted mellem forskellige politiske, men især religiøse opfattelser.

1927 Vicekongen indkalder på skrømt til møde

det var fup – en narresut

Gandhi rejste 1,5000 km. For at deltage i et møde, hvor man skulle drøfte Indiens fremtidige parlamentariske forhold. Mødedeltagerne fik blot overrakt et dokument, hvori stod, at en kommission var nedsat. Dette havde man kunnet læse i aviserne, og de fremmødte følte, at englænderne igen bedrog dem og i realiteten ikke drømte om at afgive magt og dermed selvstændighed til inderne.

26. januar 1930 National uafhængighedsdag

På denne dag aflagde hele det indiske folk på samme tid ed på:

1. Det var syndigt at underkaste sig det engelske styre

2. Man ville undlade at betale skat

Dagen fejres stadig, som vi fejrer vor grundlovsdag.

1930 Boykot mod saltmonopolet – mod skat på salt

Gandhi orienterer vicekongen i enkeltheder om sin forestående march mod havet for at bryde det engelske monopol på salt. Med omkring 100 tilhængere begyndte han den 24 dages lange tur.

Skaren af tilhænger voksede dag for dag til mange tusinder og efter en nat med faste og bøn, gik Gandhi ned til havet, dukkede sig rituelt i vandet, bøjede sig og samlede en lille klump salt op.

En klump, der ikke havde været igennem regeringens monopol. Dette blev signalet til masselovbrud. Enhver med lidt respekt for sig selv startede sin egen personlige fremstilling af salt.

Med gryder og kasseroller lykkedes det at fremstille noget «mystisk», som der skulle en overordentlig god vilje til for at benævne med ordet salt. Man viftede stolt med det i triumf, og meget blev solgt til utrolige priser på auktioner.

Ingen havde i deres vildeste fantasi kunnet forestille sig konsekvenserne af disse aktioner (målt i forhold til skattens ringe betydning i virkelighedens verden), men det indiske folk blev svejset sammen, det blev bedre organiseret, mere disciplineret og tog ikke-voldspolitikken til deres hjerter.

Men regeringen blev forvirret og greb til endnu grovere terror, endnu grovere undertrykkelse.

Gandhi med følge under den lange march til havet.

Det mærkelige instrument gætter jeg på, er en slags kogekar til udvinding af havsalt.

Mere end 60.000 fyldte fængslerne, men ingen havde ladet sig provokere trods brutal politivold, men man havde også efterhånden fået uddannet 40.000 kampagneledere spredt ud over hele landet.

Den femte maj bliver Gandhi arresteret, men havde dog nået at skrive til vicekongen. Igen oplyser han om en forestående aktion, hvor man vil bryde ind i nogle saltdepoter.

2.500 frivillige havde meldt sig – 25 ad gangen gik frem mod politikæden for her brutalt at blive slået ned med stålbeslåede stokke. Over 300 blev såret, to blev dræbt.

Internationalt vakte aktionen røre, men et af resultaterne var den demoraliserende indflydelse, den fik på politiet. Ingen slipper for de følelsesmæssige omkostninger, der er ved at slå på medmennesker, der i forvejen klart har signaliseret, at de ikke vil sætte sig til modværge.

Ghandi kæmper til døden

med faste som eneste våben

Under kampen for selvstændighed, indføres som en indrømmelse til ikkevolds tilhængerne i flere indiske stater føderationer med parlamenter, hvis medlemmer officielt skulle vælges af folket, men som i realiteten blev udpeget af fyrsterne.

Da fyrsterne var udvalgt af englænderne og var disses vasaller, blev der tale om et enevældigt herredømme.

Inderne opfattede med rette dette som rent og skært bedrageri. Harmen bredte sig, og den resulterede i flere opstande, samt i, at man i flere fyrstendømmer på trods af forbudet opretter Kongresser i lighed med den indiske Nationalkongres.

I Orissa blev en engelsk embedsmand myrdet, hvorfor politi og militær udarter med grove terrorhandlinger, som går ud over helt uskyldige, hvoraf mange var kvinder og børn.

Gandhi skriver i den anledning:

«Jeg håber ikke, at regeringen i Orissa overlader Imperiet at behandle sagen, som den lyster. Imperiet taber hovedet, når det mister en af sin egen klasse under omstændigheder som ved mordet på Major Bazalgette».

I Rajkot gik fyrsten efter tre måneders ulydighedskampagne ind på en overenskomst med folket om at danne et råd, der skulle styre statens sager og undersøge folkets klager.

Kort tid efter, at rådet var dannet, meldtes om alvorlige politioverfald på fredelige folk. Imperiets rådgiver havde tvunget fyrsten til at bryde sit ord.

Det var som Gandhi udtrykte det, den britiske løve, der viste klørerne, men til folket i Rajkot sagde Gandhi:

«Jeres hersker er min slave.

**Jeg har sat ham på tronen, og jeg kan afsætte ham.
For deres maskepi, skal jeg give dem en lektion,
de sent skal glemme».**

Englænderne indførte nu et terrorregimente i Rajkot. Mange ikkevold tilhængere blev arresteret, 26 blev slæbt ud i nattens mulm og mørke til et øde sted, hvor de blev gennempryglet.

Englænderne søgte at så splid mellem hinduer og muslimer for at bevare magten, og det slutter med, at Gandhi i et brev til den engelske vicekonge forlanger overenskomsten genoprettet, og at briterne ophæver forbudet mod rådet.

Intet sker og Gandhi bekendtgør nu, at han vil indlede en faste til døden. Fire dage senere kunne fasten brydes.

Han opnåede, hvad han ville give sit liv for – et liv, den engelske regering ved adskillige lejligheder var nødt til at respektere.

Aktionen er vel nok den, der bedst illustrerer Gandhis ide' om, at man i kampen mod det onde må være parat til at tage lidelserne på sig.

Gandhi deltager i rundbordsamtale med den engelske regering

Mødet var negativt og Gandhi konkluderede, at englænderne ikke ville give magten fra sig, og at man ville udnytte modsætningerne mellem befolkningsgrupperne.

Til kamp for de kasteløse

Særlige valglistes for bestemte grupper blev indført for muslimer allerede i 1906, men englænderne ville udvide disse lister, således også for de kasteløse. Strategien var klar for alle, nemlig at splitte befolkningsgrupperne med princippet: DEL og HERSK, for at kunne bevare magten.

Gandhi i England. Mødet med regeringens politikere gav ingen resultater. Englænderne ville ikke give magten fra sig og søgte i stedet at øge modsætningerne mellem befolkningsgrupperne.

I tekstildistriktet Lancashire mødte Gandhi de arbejdere, der var kastet ud i en håbløs arbejdsløshed på grund af indernes boy-kot af engelsk klæde.

«Du bliver slået ihjel»: sagde man. Men da han fortalte de engelske arbejdere, at der i Indien var 300 millioner mennesker, der kun havde arbejde halvdelen af året, og at disse indere måtte leve for et beløb, der var ti gange mindre end deres arbejdsløshedsunderstøttelse, forstod de ham.

Gandhi kaldte nu de kasteløse for harijan – Guds Børn og forsøgte at få hinduer til at forstå, hvor umenneskeligt de behandlede de kasteløse. Men modstanden var stor. Derfor indledte han igen en faste og afbryder den først, da den engelske regering erklærer, at den vil respektere aftalen mellem de indiske ledere. an var nu så afkræftet, at man beslutter at løslade ham, men forinden måtte han love ikke at foretage sig noget vendt mod det engelske styre.

1937 Valgsejr for den nye forfatning

Nationalkongressens medlemsskare steg fra 600.000 til 6 millioner på meget kort tid. Men i kølvandet fulgte bureaukrati, korrupktion og uduelighed.

Under normale forhold ville Indien sandsynligvis have oplevet en jævn overgang til selvstændighed, men krigen truede, og da Japan trådte ind i verdenskrigen og havde erobret store dele af Burma var Indien direkte militært truet.

Den senere statsminister Nehru var en stærk modstander af diktaturstaterne og ville gå ind i krigen, men mødte stærk modstand hos sine landsmænd, da englænderne spillede med falske kort.

I 1942 opfordrede Gandhi den engelske regering til at opgive sit herredømme over Indien, for kun derved kunne der skabes den nationale enhed, som kunne forsvare landet, hvis japanerne angreb.

Gandhi blev arresteret og først løsladt to år senere.

I 1945 væltede den konservative regering i England og den nye arbejderregering erklærede, at Indien ville blive uafhængigt af England.

1946 – Borgerkrig? Calcuttamassakren

I fire dage drog muslimer rundt i Calcutta myrdede og plyndrede i hinduernes kvarterer. 5.000 mennesker blev dræbt.

Men hævn kom. Hinduerne var i flertal i denne by og drev tusinder af muslimer ud af byen. I det østlige Bengalen overfaldt muslimer hinduer, brændte deres huse og smadrede deres templer.

Sådan fortsatte galskaben.

Den engelske regering og Nationalkongressen indså, at for at standse dette vanvid, var dannelse af selvstændig muslimsk stat en nødvendighed. Men hvor skulle grænserne gå?

Millioner flygtede mod øst – andre millioner mod vest.

Flere tog blev standset og alle undtagen lokomotivfører og fyrbødere blev dræbt.

Toget skulle videre med sin last af lig.

August 1947 blev Indien og Pakistan erklæret for uafhængige, men dermed var ikke skabt fred. Urolighederne fortsatte til Gandhi endnu en gang greb sit eneste våben faste til døden.

Næsten fra den ene dag til den anden lagde uroen sig.

Store våbenlagre blev afleveret til politiet og ledere repræsenterende muslimer og hinduer kom til Gandhi for at få ham til at indstille sin faste.

Gandhi om løsning af konflikter

Hvis målet er et samfund, der ikke hviler på undertrykkelse, kan vold ikke anvendes for at nå dette mål, eller sagt på vestlig vis, målet heliger ikke midlerne.

Fjenden er ikke en person, men det system personen repræsenterer, for inderne var det ikke englænderne, der var fjenden, men det undertrykkende engelske system.

Han sagde også:

«Hvad hjælper det, at vi hugger hovederne af englænderne eller af de indiske fyrster? Det er bedre at kæmpe for, at få modstanderen til at indse sine fejl ved at have skabt et uretfærdigt system.

En sejr, er at se modstanderen omvendt, ikke at se ham død. For at omvende ham skal man ikke ydmyge eller overløste ham. En forudsætning for at dette kan lykkes, er en grundlæggende tillid til, at det er muligt at få folk til at ændre standpunkt og holdning ved at tale til fornuft og følelser».

Nehru, senere præsident for Indien og Gandhi i samtale om Indiens fremtid.

Da Indien var blevet selvstændigt tilbageholdt Nehru en erstatning på en milliard kroner til Pakistan, men blev tvunget til udbetale pengene af Gandhi.

Under muslimernes og hinduernes indbyrdes myrderier satte Nehru militær ind. Hertil bemærkede Gandhi: *«Du gør jo som englænderne».*

Af alle aktionsformer var civil-ulydighed den sidste udvej.

Om denne, sagde han:

«Kun den, der nærer respekt for loven, kan tillade sig at bryde den».

«Civil ulydighed er uden det voldelige element».

«En civil modstandskæmper ignorerer statens autoritet. Han sætter sig uden for loven og lader hånt om enhver umoralsk lov, og han forfalder aldrig til at bruge vold og sætter sig aldrig til modværge, han lægger faktisk op til at blive arresteret».

Gandhi gennemførte konsekvent denne ikke-volds politik igennem alle årene og sejrede til sidst;

hans eksempel med at dele de fattiges kår og dermed gøre sig til en del af folket, blev en del af den kraft, der gjorde udslaget ved, at det indiske folk fulgte ham, derved blev Indien et selvstændigt land.

Gandhi var dybt religiøs og et meget fromt menneske. Han ses her på én af sine mange pilgrimsvandring. Nehru ville koncentrere Indiens fremtid ved opbygning af industri i storbyerne. Heri var Gandhi uenig, han mente grundlaget var landsbysamfundene. Derfor drog han i flere år rundt i landsbyerne og delte kår med fattige bønder. Selv de udstødte – de kasteløse levede han sammen med. Desværre har jeg mistet et billede, hvor han behandler en mand for spedalskhed. At han levede på samme måde som de fattigste, er måske en del af forklaringen på, hvorfor et helt folk tog ham til deres hjerte.